

TAE 2023

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

***Valtiovarainvaliokunta, kunta- ja
terveysjaosto 29.9.2022***

**HE 154/2022 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle vuoden 2023 talousarvioksi**

**Mikko Staff
Talousjohtaja**

28.9.2022

Tässä esityksessä on kuvattu STM:n TAE 2023 pääkohdat seuraavilta osin:

- PL 33
- PL 28 Hyvinvointialueet
- Kansalaisten ostovoimaa tukevat toimet
- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus ja riittävyys

Kunta- ja terveysjaoston toimialaa koskevat asiat on pyritty kokoamaan alkuun dioihin 1-10

Yleistä

Pääluokan loppusumma 15,9 mrd. euroa

- Loppusumma lähes sama kuin 2022 varsinaisessa talousarviossa
- Lisäystä 21 milj. euroa

Hallituksen vaihdosvuoteen liittyen määräaikaisten HO panostukset päättyvät 2022, kuten esimerkiksi tulevaisuusinvestointihankkeet.

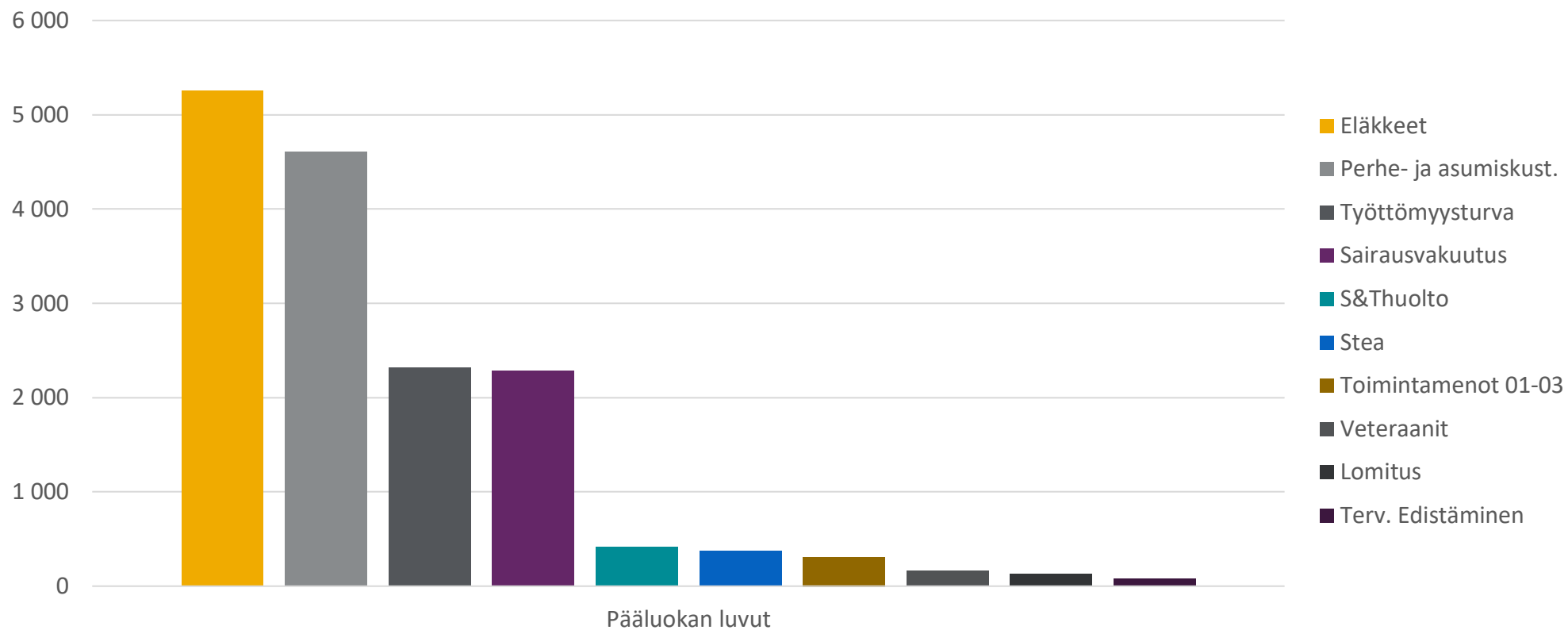

Pääluokka 33 TAE 2023

Milj. euroa

Menot suuruusjärjestyksessä

91 % menoista sosiaaliturvaetuuksia

Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoitus lisääntyy laskennallisesti vuoteen 2022 verrattuna nettona (eli vähennykset mukaan laskettuna) n. 275 milj. eurolla. Uusina uudistuksina on huomioitu:

- Ikääntyneiden kotihoidon kehittäminen 37 milj. euroa.
- Hoitotakuu eli terveydenhuoltolain muuttaminen 71 milj. euroa.
- Vammaispalvelujen kokonaisuudistus 22 milj. euroa,
- Mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön uudistaminen 18 milj. euroa sekä
- Sosiaalisen luototuksen uudistaminen (0,6 milj. euroa). Viimeksi mainitun osalta luottopääoman rahoitusta on tarkoitus käsitellä osana valtion vuoden 2022 neljännen lisätalousarvion valmistelua.

Uudistukset, joiden voimaantulo laajenee vuoden 2023 aikana.

- vanhuspalvelulain henkilöstömitoitus. Lain voimaantulon siirtymäaika päättyy 1.4.2023, jolloin henkilöstömitoitus (vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti) tulee täysimääräisesti voimaan. 128,2 milj. euroa
- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus kasvattaa hyvinvointialueiden rahoitusta 12 milj. euroa
- Lastensuojelun henkilöstömitoitusta vahvistaminen 4,2 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistamiseksi ehdotetaan useita eri toimia.

- Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla työskentelevän poikkihallinnollisen työryhmän työhön ja sen ehdottamiin toimenpiteisiin 2 milj. euroa.
- Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin liittyviin harjoittelukorvauksiin 12 milj. euroa. Jatkossa harjoittelukorvaukset maksettaisiin valtion varoista laskennallisin perustein harjoittelun järjestäjille.
- Valtion rahoitukseen terveydenhuollon ja sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen 30 milj. euroa, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen 5,0 milj. euroa.
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) rahoittamiin hoiva-avustajakoulutuksiin n. 10,8 milj. euron lisäystä. Määrärahalla on tarkoitus kouluttaa 1 500 uutta hoiva-avustajaa vuosina 2023—2025. (OKM)
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenoihin myös 5,5 milj. euron lisäys ukrainalaisille kohdennettaviin koulutuksiin. (OKM)
- Valtionosuusrahoitteiseen työvoimakoulutukseen 7,8 milj. euron lisäystä, jonka avulla on tarkoitus kouluttaa 1 000 uutta hoiva-avustajaa vuosina 2023—2025. (TEM)

Palvelujärjestelmän kehittäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ehdotetaan kohdennettavan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta 417 milj. euroa valtionavustuksia:

- EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma:
 - 110 milj. euroa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun sekä hoitoon pääsyn nopeuttamiseen.
 - 8,5 milj. euroa työkyvyn tuen palveluihin sekä mielenterveyttä ja työkykyä vahvistaviin toimiin.
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön toteuttamaan opiskeluterveydenhuoltoon 65,4 milj. euroa.
- Mielenterveyspalveluihin opiskelijoiden jaksamisen ja opiskelukyvyn parantamiseksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle 1 milj. euroa.
- Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaan 36,6 milj. euro. Määrärahan lisäys 3,64 milj. eurolla aiheutuu lentotoiminnan uudelleenjärjestelyistä ja uusien tukikohtien toteuttamisesta.
- Turvakotitoiminnan rahoitukseen 24,6 milj. euroa sekä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisiin sosiaalipalveluihin 2 milj. euroa.
- Kansallinen lapsistrategia-toiminnon perustamiseen ja toimintaan 0,5 milj. euroa.
- Pohjanmaan hyvinvointialueen potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskukselle 1,1 milj. euroa.
- Sosiaalialan osaamiskeskuksille 3,0 milj. euroa.

Kansalaisten ostovoiman tukeminen

Talousarvioesitys sisältää useita toimenpiteitä, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa:

- Työttömyysturvan lapsikorotukseen ehdotetaan 20 prosentin sekä toimeentulotuen alle 18-vuotiaiden lasten perusosaan 10 prosentin korotusta vuoden 2023 ajaksi.
- Lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen 5 euron nostoa kuukaudessa vuoden 2023 ajaksi.
- OKM:n vastuualueeseen liittyen opintorahan huoltajakorotukseen 10 euron nostoa kuukaudessa vuoden 2023 ajaksi.
- Edellä mainittuihin toimenpiteisiin varataan yhteensä n. 49 milj. euroa.
- Lääkekattoon ei v. 2023 tehdä indeksikorotusta, mikä lisää valtion menoja n. 8,7 milj. eurolla
- Yksityisen hoidon tuen hoitolisään ehdotetaan 100 euron korotusta, jonka vaikutukset kunnille kompensoidaan yhteisöveron jako-osuuden kautta
- Yleisen asumistuen lämmitysnormiin sekä omakotitaloasujien hoitonormiin ehdotetaan muutoksia, joiden lisäkustannus vuodelle 2023 on yhteensä 6,3 milj. euroa
 - Eläkkeensaajan asumistuen lämmitysnormia korotetaan 1.1.2023 alkaen nykysääntelyn mukaisesti.
 - Energianhinnan nousun vuoksi arvio korotustarpeesta on 57 %.
 - Vastaavalla prosentilla korotetaan yleisen asumistuen lämmitysnormia ja omakotitalon hoitonormia 1.1.2023 alkaen.

Virastot ja laitokset

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten toimintamenoihin ehdotetaan useita määrärahalisäyksiä. Niissä on huomioitu mm:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle lakisääteisten tehtävien turvaamiseen 6 milj. euroa ja
- 1,4 milj. euroa ICD-11 -diagnoosiluokituksen kansalliseen käyttöönottoon sekä
- 1,4 milj. euroa kansalliseen laaturekisteritoimintaan
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tupakkalain mukaisiin tehtäviin 0,5 milj. euroa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaiselle ehdotetaan 2,2 milj. euron määrärahaa.
- Juomavesidirektiivin toimeenpanon aiheuttamaan työmäärän kasvuun ehdotetaan hallinnonalalle yhteensä 0,44 milj. euron lisämäärärahaa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisessa tiedonhallinnassa jatketaan mm. Kanta-palvelujen kehittämistä ja tietotuotannon uudistamista. Momentille ehdotetaan yhteensä 40,2 milj. euroa.
- Lääkeasioiden tiekartan valmisteluun ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa.

Keskeiset haasteet vuodelle 2023

- STM:n pääluokan määrärahat ovat 15,9 mrd. euroa ja Hyvinvointialueiden rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon VM:n pääluokassa runsas 20 mrd. euroa.
- Yhteensä STM:n toimialalle noin 36 mrd. euroa, joka on noin 45 % valtion talousarviosta
- Keskeisin ja suurin asia on hyvinvointialueiden käynnistymisen ja toiminnan turvaaminen vaikuttavalla ohjauksella yhdessä VM:n ja SM:n kanssa
- Edelliseen liittyen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden varmistaminen yhteistyössä OKM:n ja TEM:n kanssa
- Kolmantena yhteinen huoli valtiontalouden tasapainosta / velkaantumiskehityksestä.

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

Perhe- ja asumiskustannusten tasaukseen, perustoimeentulotukeen ja eräisiin palveluihin esitetään

- 4,6 mrd. euroa, joka on
- runsas 90 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.

Kelan toimintakuluihin yhteensä 507,8 milj. euroa, jossa on

- lisäystä n. 17 milj. euroa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.
- Toimintakuluissa on huomioitu eläkekulujen kasvun ja ansiotason muutoksen lisäksi etuus- ja asiointipalvelun kehittämisen kustannuksia.

Työllisyys

Työttömyysturvaan ehdotetaan 2,3 mrd. euroa, joka on

- vajaa 0,3 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.
- Vähennys aiheutuu työttömien määrän arvioidusta laskusta.

Työttömyysturvassa on huomioitu seuraavat uudistukset:

- Palkansaajan työssäoloehdon uudistaminen tuloperusteiseksi. Tuloperusteinen työssäoloehto ei lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista.
- Tekijänoikeuskorvausten sovittelusta luopuminen. Muutos lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista 1 milj. eurolla.
- Sivutoimisen opiskelun ja työttömyysetuuden yhteensovittamisen selkeyttäminen ja nykyistä laajempi opiskelun ja oman osaamisen kehittäminen työnhaun ohessa työttömyysetuutta menettämättä. Lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista n. 5 milj. eurolla v. 2023.

Sairausvakuutus

Sairausvakuutukseen ehdotetaan 2,3 mrd. euroa, joka on

- vajaa 120 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa

Uudistuksina on huomioitu:

- 1 milj. euroa valtion korvaukseen paperittomille annetun välttämättömän hoidon kustannuksiin
- 10 milj. euroa rajat ylittävää terveydenhuoltoa koskevan lain muutoksen aiheuttamiin menoihin
- 0,7-hoitajamitoituksen rahoitukseen liittyvinä muutoksina yksityisen sairaanhoidon korvausten säästöä 42,7 milj. euroa ja lääkesäästöä 46 milj. euroa.
- elokuussa 2022 voimaan tullut perhevapaa uudistus lisää määräraahatarvetta 5,4 milj. eurolla v. 2023.

Eläkkeet

Eläkkeisiin ehdotetaan 5,3 mrd. euroa, joka on

- runsas 0,2 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.
- Yrittäjän työeläketulon vahvistamiseen ja tarkistamiseen muutoksia
 - Muutosesityksellä pyritään vaikuttamaan siihen, ettei työtuloa vahvistettaisi liian alhaiseksi suhteessa yrittäjän työpanoksen arvoon
 - Arvioidaan, että vakuutusmaksujen tuoton kasvu olisi n. 6 %, jolloin valtion osuus yrittäjän eläkemenosta pienentyisi 16,3 milj. euroa v. 2023.

Muuta

Avustuksiin yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ehdotetaan 373,6 milj. euroa, jossa lisäystä 11,2 milj. euroa

- 50 milj. euroa on taseen jakamattomien voittovarojen purkua ja
- 64,25 milj. euroa on ns. budjettirahoitteista kompensatiota.

Veteraanien tukemiseen ehdotetaan 158,3 milj. euroa, joka on 34,3 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.

Rokotteiden hankintaan 72 milj. euroa, jossa on huomioitu:

- 35,0 milj. euroa covid-19 rokotteiden hankintaan ja
- 6 milj. euroa influenssarokotteiden hinnan nousun kompensatioon

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoimintaan ehdotetaan yhteensä 127 milj. euroa, jossa on huomioitu 2 milj. euroa Välitä viljelijästä -hankkeen jatkon turvaamiseen.

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

